

วันมาฆบูชา

ความเป็นมา

วันมาฆบูชา ตรงกับวันเพ็ญ เดือน 3 (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3) วันมาฆบูชา มีความสำคัญในทางพุทธศาสนาเพราะเป็นวันที่พระสงฆ์มาประชุมพร้อมกันจึงทำให้เกิดองค์ 4 ประการ ที่เรียกว่า "จาตุรงคสันนิบาต"

1. พระภิกษุสงฆ์มาประชุมพร้อมกัน โดยมีได้นัดหมาย เป็นจำนวน 1,250 รูป เพื่อเฝ้าพระพุทธเจ้า
2. พระภิกษุสงฆ์ที่มาประชุมล้วนเป็น "เอหิภิกขุ" คือ เป็นผู้ที่พระพุทธเจ้าบวชให้เองทั้งสิ้น
3. พระภิกษุสงฆ์ที่มาประชุมล้วนแต่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ทุกองค์
4. วันนั้นเป็นวันที่พระพุทธเจ้าแสดงโอวาทปาติโมกข์

สมัยพุทธกาล เหตุที่บรรดาพระภิกษุสงฆ์ไปประชุมเฝ้าพระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ เป็นจำนวนมากในวันนั้น เป็นเพราะว่าพระภิกษุสงฆ์เมื่อได้รับการบวชจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ออกเดินทางแยกย้ายไปเทศนาสั่งสอนตามที่ต่างๆ แต่ท่านเหล่านั้นยังไม่ค่อยเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนามากนัก เมื่อชาวบ้านมีคำถามท่านก็ตอบได้บ้างไม่ได้บ้าง จึงคิดจะกลับมาเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อให้ทรงอธิบาย พระภิกษุสงฆ์ 1,250 รูป จึงไปชุมนุมพร้อมกัน ในวันเดียวกัน โดยมีได้นัดหมาย พระพุทธเจ้าทรงปลื้มปิติ จึงทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ในที่ประชุมพระอรหันต์นั้น ความสำคัญดังได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ พุทธศาสนิกชนจึงถือเอาวันเพ็ญเดือน 3 เป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งทางพุทธ

ศาสนาที่ควรจะได้กระทำความเคารพบูชา นับเป็นสิ่งที่มีห้ศรัทธาที่เกิดขึ้นในพุทธศาสนา

พิธีมาฆบูชาในประเทศไทย มีขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เป็นครั้งแรก เมื่อกลางเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2394 โดยพระองค์โปรดให้จัดเป็นพระราชพิธีประจำปี ที่วัดศรีรัตนศาสดารามในพระบรมหาราชวัง มีการถวายภัตตาหารเช้าแก่พระภิกษุสงฆ์ เวลาค่ำเสด็จทรงจุดเครื่องเทียนถวายนมัสการ พระภิกษุสงฆ์ทำวัตรเย็น และสวดมนต์สวดคาถาโองวาทปาฏิโมกข์เมื่อสวดจบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดธูปเทียนรอบพระอุโบสถจำนวน 1,250 เล่ม มีการประโคมเทศนาโองวาทปาฏิโมกข์ 1 กัณฑ์ เมื่อเทศน์จบพระภิกษุสงฆ์สวดมนต์ให้พร ซึ่งเป็นพระราชพิธี และประเพณีที่สืบเนื่องมาจนทุกวันนี้

ขั้นตอนพิธี

1. ตอนเช้าทำบุญตักบาตร กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล
2. ไปวัดปฏิบัติธรรม รับศีล และฟังพระธรรมเทศนา เช่น การรักษาศีล 5 และศีล 8 การนั่งสมาธิ ภาวนาและงดเว้นจากอบายมุขทั้งปวง
3. ไปเวียนเทียน ร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนา
4. ประดับธงชาติ ธงธรรมจักร ตามอาคารบ้านเรือน วัด และสถานที่ราชการ

แนวทางปฏิบัติของคริสตชนคาทอลิก

วันมาฆบูชาถือเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของศาสนาพุทธ มีพิธีกรรมสำคัญที่พุทธศาสนิกชนปฏิบัติกันคือ

1. **การตักบาตร และการกรวดน้ำ คริสตชนคาทอลิกทั่วไปสามารถกระทำการตักบาตร และการกรวดน้ำในรูปแบบทางการที่คนพุทธทั่วไปปฏิบัติ** คริสตชนคาทอลิกควรเลือกหาวิธีการทำบุญ ซึ่งมีหลากหลายวิธีเพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิดหรืออาจเป็นที่สะดุดได้ คริสตชนที่มีหน้าที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดงานในวันนี้สามารถช่วย เหลือจัดการต่างๆอย่างเต็มที่ แต่มอบหมายหน้าที่การตักบาตรและการกรวดน้ำให้แก่คนพุทธ
2. **การปฏิบัติธรรม การรับศีล เนื่องด้วยการรับศีลต้องรับไตรสรณคมน์จึงเป็นเรื่องของคนพุทธ** ส่วนการปฏิบัติธรรมนั่งสมาธิ ภาวนา ฟังพระธรรมเทศนา หากคริสตชนจำเป็นต้องอยู่ในสถานที่แห่งนั้น เพราะเป็นหน้าที่จริงๆคริสตชนคาทอลิกควรอยู่ร่วม

โดยปฏิบัติตนอย่างสุภาพ

3. การเวียนเทียน เป็นเรื่องของคนพุทธ เพราะการเวียนเทียนเป็นพิธีกรรม เฉพาะที่กระทำเพื่อบูชาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ เป็นพิธีการแสดงออกถึงความเชื่อถือในพระพุทธเจ้า ในฐานะคริสตชนที่เชื่อถือพระเป็นเจ้า พระบิดา พระบุตร พระจิต จึงไม่ควรไปร่วมในพิธีนี้

โรงเรียนคาทอลิก

กรณีโรงเรียนคาทอลิกมีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมในวันสำคัญเพื่อแสดงออกและส่งเสริมให้นักเรียนพุทธได้ปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญนี้ควรให้ครูและผู้ปกครองของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธเป็นผู้จัดการพิธีการและควรจัดกิจกรรมดังกล่าวบริเวณวัดพุทธที่อยู่ใกล้เคียง แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและควรปรึกษาหารือหรือขออนุญาตต่อผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง

ที่มา : คู่มือเรื่อง แนวทางปฏิบัติตนของคาทอลิกในการร่วมพิธีของศาสนาอื่น